

Asia: KAA 5/2022 vp ”Kaikki metsästysraudat kiellettävä lailla”

Maa- ja metsätalousvaliokunnan kuuleminen 16.9.2022

Erityisasiantuntija Nina Mikander - LUMO/LYMO

Johdanto

Metsästyksen keinoista, mukaan lukien metsästysrautojen käytöstä, säädetään Suomessa maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalaan kuuluvassa metsästyslainsäädännössä, EU:n vieraslajiasetuksessa, kansallisessa vieraslajilaissa ja valtioneuvoston vieraslajiasetuksessa. Ympäristöministeriö lausuu näin ollen metsästysrautojen kieltämisestä vain luonnonsuojelulain ja luonnon monimuotoisuuden suojelun näkökulmasta.

Haitalliset vieraslajit uhkana luonnon monimuotoisuudelle

Haitalliset vieraspienpedot minkki (*Mustela vison*) ja supikoira (*Nyctereutes procyonoides*) ovat merkittävä uhka Suomessa vesilinnustolle, josta moni laji on taantumassa. Tiheät vieraspetokannat heikentävät monilla alueilla merkittävästi vesilintujen pesintämenestystä. Minkki syö vesilintujen muniä ja tappaa aikuisia. Supikoiran aiheuttama saalistus kohdistuu erityisesti vesilintujen muniin.

Vieraspetopyynnin Helmi-ohjelmassa

Helmi-elinympäristöohjelman (2021-2030) periaatepäätöksessä on yhtenä toimenpiteenä haitallisten vieraspienpetojen (eli minkin ja supikoiran) tehopyynnin käynnistäminen 70:llä kunnostetulla SPA-alueella puskurivyöhykkeineen. Tavoitteena on turvata pesimärauha taantuville ja uhanalaisille vesi- ja rantalinnuille. Maa- ja metsätalousministeriö rahoittaa pyyntiä 2,5 miljoonalla ja ympäristöministeriö 1,8 miljoonalla eurolla. Ympäristöministeriön osuus kattaa etenkin pyyntivälineitä ja palkkioita, ja kattaa vuodet 2021-2023. Maa- ja metsätalousministeriö rahoittaa mm. toimeenpanevaa henkilöstöä Riistakeskukseen ja Metsähallituksen Eräpalveluihin.

Ympäristöministeriö vastaa lintuvesien kunnostuksesta ja maa- ja metsätalousministeriö vieraspetojen torjunnasta. Kosteikkojen kunnostus ei yksin riitä, koska ilman vieraspetopoistoa vesilinnut päätyvät helposti minkkien ja supikoirien saaliiksi. Joillakin lintuvesikohteilla vieraspetojen poisto voi olla yksi tehokkaimmista hoito- ja kunnostustoista.

Helmi-ohjelman vieraspetopyynneissä käytettävissä menetelmissä ei nähdä olevan suurta riskiä muiden eläinten joutumisesta rautoihin, sillä Riistakeskuksen hankkeissa on jo pitkään käytetty rautoja, jotka on testattu Ruotsissa hyvin tiukan menettelyn mukaan hetitappaviksi. Ne ovat suojaputkessa johon ei esimerkiksi nuoret saukot mahdu (6-7 cm reikä). Sinne ei mahdu silloin myöskään karhun tai muun eläimen kypä.ä.

Loukkaantuneiden luonnonvaraisten eläinten auttaminen luonnonsuojelulaissa

Metsästyslain 5 §:ssä määritellään riistalajit ja rauhoittamattomat lajit. Luonnonsuojelulain (1096/1996) 37 §:n mukaan lajisuojelua koskevan 6 luvun säännöksiä sovelletaan Suomessa ja Suomen talousvyöhykkeellä luonnonvaraisina esiintyviin eläin- ja kasvilajeihin lukuun ottamatta metsästyslain 5 §:ssä tarkoitettuja riistaeläimiä ja rauhoittamattomia eläimiä. Luonnonsuojelulaki ei siis kata metsästyslain piiriin kuuluvia lajeja.

Kaikkien metsästysrautojen kieltäminen

Metsästysrautojen käytössä ei voida täysin varmistua siitä, ettei saaliiksi päätyisi muita kuin kohdelajeja. Luonnon monimuotoisuuden suojelun kannalta kuitenkin on tarpeen, että vieraspetoja voidaan tehokkaasti pyytää myös metsästysraudoilla. Ympäristöministeriö ei siksi pidä kaikkien metsästysrautojen kieltämistä tavoiteltavana.